DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 15 februari 2007 *

I mål C-292/05,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, framställd av Efeteio Patron (Grekland) genom beslut av den 8 juni 2005, som inkom till domstolen den 20 juli 2005, i målet

Eirini Lechouritou,

Vasileios Karkoulias,

Georgios Pavlopoulos,

Panagiotis Brátsikas,

Dimitrios Sotiropoulos,

Georgios Dimopoulos

mot

Dimosio tis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias,

* Rättegångsspråk: grekiska.

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna R. Schintgen (referent), J. Klučka, R. Silva de Lapuerta och J. Makarczyk,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 28 september 2006,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Eirini Lechouritou, Vasileios Karkoulias, Georgios Pavlopoulos, Panagiotis Brátsikas, Dimitrios Sotiropoulos och Georgios Dimopoulos, genom I. Stamoulis, dikigoros, och J. Lau, Rechtsanwalt,

— Tysklands regering, genom R. Wagner, i egenskap av ombud, biträdd av B. Heß, professor,

— Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av G. Aiello, avvocato dello Stato,

— Nederländernas regering, genom H.G. Sevenster och M. de Grave, båda i egenskap av ombud,

— Polens regering, genom T. Nowakowski, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. Condou-Durande och A.-M. Rouchaud-Joët, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 8 november 2006 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde (EGT L 304, s. 1 och — i ändrad lydelse — s. 77; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 14), enligt konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde (EGT L 388, s. 1; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 26) och enligt konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde (EGT L 285, s. 1; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 43) (nedan kallad Brysselkonventionen).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Eirini Lechouritou, Vasileios Karkoulias, Georgios Pavlopoulos, Panagiotis Brátsikas, Dimitrios Sotiropoulos och Georgios Dimopoulos, grekiska medborgare bosatta i Grekland och klagande i målet vid den nationella domstolen, å ena sidan, och Förbundsrepubliken Tyskland å andra sidan. Målet rör en talan om skadestånd för den ekonomiska och ideella skada som klagandena har förorsakats till följd av Tysklands väpnade styrkors handlingar under ockupationen av Grekland under andra världskriget, som drabbade klagandenas föräldrar.

Tillämpliga bestämmelser

3 Artikel 1 i Brysselkonventionen, vilken utgör konventionens avdelning I och har rubriken "Tillämpningsområde", har följande lydelse:

"Denna konvention är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

Konventionen är inte tillämplig på

1) fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,

2) konkurs, ackord och liknande förfaranden,

3) social trygghet,

4) skiljeförfarande."

4 Brysselkonventionens behörighetsregler finns i avdelning II, som består av artiklarna 2–24.

5 I nämnda avdelning II återfinns avsnitt 1, "Allmänna bestämmelser". I artikel 2 första stycket i detta avsnitt stadgas Brysselkonventionens huvudregel. Bestämmelsen har följande lydelse:

"Om inte annat föreskrivs i denna konvention, skall talan mot den som har hemvist i en konventionsstat väckas vid domstol i den staten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap."

6 Artikel 3 första stycket i Brysselkonventionen, som också återfinns i avsnitt 1, har följande lydelse:

"Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat får väckas vid domstol i en annan konventionsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitt 2 till 6 i denna avdelning."

7 I artiklarna 5–18 i Brysselkonventionen, som utgör avsnitten 2–6 i avdelning II, finns bestämmelser om särskild, tvingande och exklusiv behörighet.

8 I artikel 5, som återfinns i avsnitt 2, "Särskilda behörighetsregler", i avdelning II i Brysselkonventionen, föreskrivs följande:

"Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat

...

3) om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade,

4) om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk,

..."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

9 Det framgår av de handlingar som den hänskjutande domstolen har lämnat in till domstolen att bakgrunden till målet vid den nationella domstolen är den massaker på civila den 13 december 1943, avseende 676 invånare i kommunen Kalavrita (Grekland), som genomfördes av Tysklands väpnade styrkor.

10 År 1995 väckte klagandena i målet vid den nationella domstolen talan om skadestånd vid Polymeles Protodikeio Kalavriton mot Förbundsrepubliken Tyskland för ekonomiska och ideella skador och psykiskt lidande till följd av de tyska väpnade styrkornas handlingar.

11 Förbundsrepubliken Tyskland inkom emellertid aldrig med svaromål och år 1998 avvisade Polymeles Protodikeio Kalavriton talan med motiveringen att de grekiska domstolarna inte var behöriga att avgöra tvisten, eftersom Förbundsrepubliken Tyskland i egenskap av suverän stat åtnjöt immunitet enligt artikel 3.2 i den grekiska civilprocesslagen.

12 I januari 1999 överklagade klagandena i målet vid den nationella domstolen avgörandet till Efeteio Patron. Denna domstol fann under år 2001 att överklagandet kunde tas upp till sakprövning och vilandeförklarade sedan målet i avvaktan på att Anotato Eidiko Dikastirio (specialdomstol i högsta instans) i ett parallellt mål skulle pröva tolkningen av bestämmelser i internationell rätt avseende suveräna staters immunitet mot domstolsprövning, liksom frågan huruvida sådana bestämmelser skall klassificeras som regler som är allmänt erkända av det internationella samfundet. Målet rörde för det första frågan huruvida bestämmelsen i artikel 11 i Europeiska konventionen om statsimmunitet — undertecknad i Basel år 1972, som Republiken Grekland inte har tillträtt — skall anses utgöra en allmänt erkänd regel i internationell rätt. Artikeln har följande lydelse: "En konventionsstat kan inte

åberopa immunitet vid domstolarna i en annan konventionsstat när förfarandet avser ersättning för fysisk eller ekonomisk skada till följd av en händelse som ägt rum inom forumstatens territorium och skadevållaren befann sig där vid tidpunkten för händelsen." För det andra prövades frågan huruvida internationell sedvanerätt innebär att detta undantag från konventionsstaternas immunitet även omfattar begäran om skadestånd på grund av olagliga handlingar som har sin grund i en väpnad konflikt men som berör personer i en bestämd grupp eller i ett specifikt område, som varken har deltagit i striderna eller i krigföringen.

13 Under år 2002 fann Anotato Eidiko Dikastirio i det ovannämnda målet att "i nu gällande internationell rätt råder alltjämt den allmänt erkända regel enligt vilken det inte är tillåtet att väcka talan mot en stat vid en domstol i en annan stat angående ersättning för en skadevållande handling eller underlåtenhet, oavsett slag, som ägt rum på domstolsstatens territorium och i vilken väpnade styrkor från den stat mot vilken talan väcks är inblandade på något sätt, oavsett om det är i fredstid eller i krigstid", med den följden att en stat mot vilken talan i ett sådant fall har väckts åtnjuter immunitet.

14 Enligt artikel 100.4 i den grekiska konstitutionen kan Anotato Eidiko Dikastirios domar "inte upphävas". En dom från Anotato Eidiko Dikastirio i ett mål om frågan huruvida en regel i internationell rätt skall betraktas som allmänt erkänd har vidare, enligt artikel 54.1 i reglerna för nämnda domstol, verkan *erga omnes*. En dom från Anotato Eidiko Dikastirio genom vilken det prövats huruvida en viss regel i internationell rätt skall betraktas som allmänt erkänd, inklusive skälen för

bedömningen, är således bindande — inte bara för den domstol som fattade beslutet att hänskjuta målet till Anotato Eidiko Dikastirio och för kärandena i målet, utan även för varje domstol eller organ i Republiken Grekland som står inför samma rättsliga fråga.

15 Klagandena i målet vid den nationella domstolen åberopade Brysselkonventionen, närmare bestämt artikel 5.3 och 5.4 i denna konvention, och anförde att dessa bestämmelser innebär att statsimmunitet inte kan åberopas när det är fråga om brott som har begåtts i den stat där den domstol vid vilken målet har anhängiggjorts är belägen. Den hänskjutande domstolen ansåg emellertid att det var oklart huruvida dess behörighet att pröva talan skall avgöras med tillämpning av Brysselkonventionen. Den ansåg härvid att frågan huruvida Republiken Tyskland åtnjuter immunitet i målet, vilket skulle innebära att de grekiska domstolarna saknar behörighet att pröva talan, beror på svaret på de omtvistade rättsfrågorna.

16 Efeteio Patron beslutade under dessa omständigheter att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Omfattas en skadeståndstalan som väcks av fysiska personer mot en konventionsstat, med åberopande av att staten är civilrättsligt ansvarig för sina väpnade styrkors handlingar eller underlåtenhet, av Brysselkonventionens materiella tillämpningsområde enligt artikel 1 i denna konvention, då dessa handlingar eller denna underlåtenhet ägde rum under militärockupationen av den stat där kärandena var bosatta, till följd av ett anfallskrig som förts av svaranden, och handlingarna eller underlåtenheten uppenbarligen stred mot krigets lagar och även skulle kunna betraktas som brott mot mänskligheten?

2) Är det förenligt med Brysselkonventionens systematik att svarandestaten åberopar statsimmunitet, med följden att, om frågan besvaras jakande, konventionen automatiskt upphör att vara tillämplig såvitt avser de handlingar och den underlåtenhet av svarandens väpnade styrkor som ägde rum före nämnda konventions ikraftträdande, det vill säga under åren 1941–1944?"

Förfarandet vid domstolen

17 Genom skrivelse som inkom till domstolens kansli den 28 november 2006 lämnade klagandena i målet vid den nationella domstolen in ett yttrande beträffande generaladvokatens förslag till avgörande och begärde att domstolen skulle "besluta att målet på grund av att det har 'särskilt stor betydelse' skall hänskjutas till sammanträde i plenum eller till stora avdelningen enligt artikel 16 i domstolens stadga".

18 Det skall inledningsvis påpekas att det i domstolens stadga och rättegångsregler inte föreskrivs någon möjlighet för parterna att yttra sig över generaladvokatens förslag till avgörande. Enligt rättspraxis skall en begäran att få inkomma med ett sådant yttrande avslås (se bland annat beslut av den 4 februari 2000 i mål C-17/98, Emesa Sugar, REG 2000, s. I-665, punkterna 2 och 19).

19 Vidare föreskrivs i artikel 16 tredje stycket i domstolens stadga att "[denna] skall sammanträda i stor avdelning när en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i ärendet begär det".

20 Det framgår dock av ordalydelsen av nämnda artikel 16 tredje stycket att enskilda inte med framgång kan framställa en sådan begäran, och i det aktuella målet har begäran att målet skall hänskjutas till stora avdelningen inte framställts av en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i målet.

21 Utöver de fall som anges i artikel 16 fjärde stycket kan domstolen i övrigt, enligt femte stycket i artikeln, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att hänskjuta ett ärende till sammanträde i plenum när den bedömer att ett ärende har särskilt stor betydelse.

22 Domstolen anser att det saknas anledning att fatta beslut om ett sådant hänskjutande i det nu aktuella målet.

23 Den i punkt 17 ovan nämnda begäran skall därför avslås.

24 Detta gäller även om nämnda begäran skulle betraktas som en begäran att det muntliga förfarandet skall återupptas.

25 I detta avseende skall det erinras om att domstolen kan — ex officio, på förslag av generaladvokaten eller på parternas begäran — besluta att återuppta det muntliga förfarandet enligt artikel 61 i rättegångsreglerna om den anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet eller om målet skall avgöras på grundval av ett argument som parterna inte har haft tillfälle att yttra sig över (se bland annat dom av den 19 februari 2002 i mål C-309/99, Wouters m.fl., REG 2002, s. I-1577, punkt 42, av den 14 december 2004 i mål C-309/02, Radlberger Getränkegesellschaft och S. Spitz, REG 2004, s. I-11763, punkt 22, och av den 29 juni 2006 i mål C-308/04 P, SGL Carbon mot kommissionen, REG 2006, s. I-5977, punkt 15).

26 Domstolen anser emellertid, efter att ha hört generaladvokaten, att den i förevarande mål har tillgång till alla de uppgifter som är nödvändiga för att kunna besvara de frågor som den nationella domstolen har ställt, och att parterna har haft tillfälle att yttra sig över dessa uppgifter vid domstolen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

27 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 1 första stycket första meningen i Brysselkonventionen skall tolkas så att "privaträttens område" i den mening som avses i denna bestämmelse omfattar en talan vid domstol som fysiska personer i en konventionsstat har väckt mot en annan konventionsstat när talan avser ersättning för skador som förorsakats rättsinnehavare till offer för väpnade styrkors handlingar inom ramen för krigsoperationer på den förstnämnda konventionsstatens territorium.

28 Inledningsvis skall det konstateras att det i artikel 1 första stycket första meningen i Brysselkonventionen visserligen stadgas att konventionen endast omfattar "privaträttens område", men att varken innebörden eller räckvidden av detta begrepp definieras i konventionen.

29 Enligt fast rättspraxis är det — för att i möjligaste mån säkerställa att de rättigheter och förpliktelser som följer av Brysselkonventionen är lika och enhetliga för konventionsstaterna och för berörda personer — av vikt att inte tolka artikel 1 i konventionen i fråga som en ren hänvisning till nationell rätt i endera av de berörda staterna. Det framgår sålunda av domstolens fasta rättspraxis att begreppet på privaträttens område skall ses som ett självständigt begrepp som skall tolkas mot bakgrund av dels konventionens syften och systematik, dels de allmänna principer som framgår av de nationella rättssystemen som helhet betraktade (se bland annat dom av den 14 oktober 1976 i mål 29/76, LTU, REG 1976, s. 1541, punkterna 3 och 5, svensk specialutgåva, volym 3, s. 195, av den 16 december 1980 i mål 814/79, Rüffer, REG 1980, s. 3807, punkt 7, av den 14 november 2002 i mål C-271/00, Baten, REG 2002, s. I-10489, punkt 28, av den 15 maj 2003 i mål C-266/01, Préservatrice foncière TIARD, REG 2003, s. I-4867, punkt 20, och av den 18 maj 2006 i mål C-343/04, ČEZ, REG 2006, s. I-4557, punkt 22).

30 En sådan tolkning innebär att vissa typer av domstolsåtgärder eller domstolsavgöranden skall anses uteslutna från Brysselkonventionens tillämpningsområde på grund av faktorer som karakteriserar rättsförhållandet mellan parterna i målet eller på grund av tvistens föremål (se domarna i de ovannämnda målen LTU, punkt 4, Rüffer, punkt 14, Baten, punkt 29, Préservatrice foncière TIARD, punkt 21, och ČEZ, punkt 22, samt dom av den 1 oktober 2002 i mål C-167/00, Henkel, REG 2002, s. I-8111, punkt 29).

31 Domstolen har sålunda funnit att även om vissa avgöranden i tvister mellan en offentlig myndighet och ett privaträttsligt subjekt kan omfattas av Brysselkonventionens tillämpningsområde förhåller det sig annorlunda när den offentliga myndigheten utövar offentligrättsliga befogenheter (se domarna i de ovannämnda målen LTU, punkt 4, Rüffer, punkt 8, Henkel, punkt 26, Baten, punkt 30, och Préservatrice foncière TIARD, punkt 22, samt dom av den 21 april 1993 i mål C-172/91, Sonntag, REG 1993, s. I-1963, punkt 20).

32 Med tillämpning av denna princip har domstolen funnit att det är fråga om utövande av offentligrättsliga befogenheter vid indrivning av avgifter som ett privat rättssubjekt skall erlägga till ett nationellt eller internationellt offentligt organ för nyttjande av detta organs utrustning och tjänster, särskilt när sådant nyttjande är obligatoriskt och det enda tillåtna. Detta gäller än mer när avgifterna, beräkningssättet och förfarandet för indrivning fastställs ensidigt gentemot användarna (domen i det ovannämnda målet LTU, punkt 4).

33 Domstolen har på samma sätt funnit att begreppet privaträttens område i den mening som avses i artikel 1 första stycket första meningen i Brysselkonventionen inte omfattar ett mål i vilket staten som förvaltare av allmänna vattenvägar väcker talan mot den enligt lagstiftningen ansvarige, för att driva in de utgifter som uppkommit för bortförandet av ett vrak i enlighet med en internationell förpliktelse, när nämnda förvaltare utfört eller låtit utföra bortförandet under utövande av sina offentligrättsliga befogenheter (domen i det ovannämnda målet Rüffer, punkterna 9 och 16).

34 Tvister av denna karaktär har sin grund i att en av parterna i tvisten har utövat offentligrättsliga befogenheter, eftersom den har utövat befogenheter som avviker från de rättsregler som är tillämpliga i förhållandet mellan enskilda (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Sonntag, punkt 22, Henkel, punkt 30, och Préservatrice foncière TIARD, punkt 30, samt dom av den 5 februari 2004 i mål C-265/02, Frahuil, REG 2004, s. I-1543, punkt 21).

35 Det finns än större skäl att nå en sådan slutsats med avseende på en tvist såsom den som nu är aktuell i målet vid den nationella domstolen.

36 Den skadeståndstalan som klagandena i målet vid den nationella domstolen har väckt mot Förbundsrepubliken Tyskland har sin grund i de väpnade styrkornas operationer under andra världskriget.

37 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 54–56 i sitt förslag till avgörande finns det ingen tvekan om att väpnade styrkors operationer är ett typiskt uttryck för statssuveräniteten, bland annat med hänsyn till att de beslutas ensidigt och med tvingande verkan av de behöriga offentliga myndigheterna och är oupplösligen förbundna med statens utrikes- och försvarspolitik.

38 Handlingar såsom dem som är grunden till den skada som klagandena i målet vid den nationella domstolen har åberopat, och följaktligen även till den skadeståndstalan som dessa har väckt vid de grekiska domstolarna, skall således anses vara ett uttryck för offentligrättsliga befogenheter som den berörda staten har utövat vid tidpunkten för dessa handlingar.

39 Mot bakgrund av den rättspraxis som nämnts ovan i punkt 30 omfattas således inte en talan såsom den som är anhängig vid den hänskjutande domstolen av Brysselkonventionens materiella tillämpningsområde såsom detta definieras i artikel 1 första stycket första meningen i konventionen.

40 De argument som klagandena i målet vid den nationella domstolen har anfört, enligt vilka deras talan vid de grekiska domstolarna mot Förbundsrepubliken Tyskland prövas inom ramen för en privaträttslig skadeståndstalan — som enligt klagandena dessutom omfattas av artikel 5.3 och 5.4 i Brysselkonventionen — och enligt vilka handlingar *iure imperii* inte omfattar rättsstridiga eller otillåtna handlingar, föranleder inte någon annan bedömning.

41 Först och främst har domstolen redan slagit fast att det förhållandet att käranden agerar med stöd av ett anspråk som har sin grund i ett utövande av offentligrättsliga befogenheter räcker för att talan — oavsett vilket förfarande som härvid är tillämpligt enligt den nationella rättsordningen — inte skall anses omfattas av tillämpningsområdet för Brysselkonventionen (se domen i det ovannämnda målet Rüffer, punkterna 13 och 15). Det saknar härvid följaktligen betydelse att talan vid den hänskjutande domstolen är av privaträttslig karaktär i det avseendet att syftet med den är att erhålla ekonomisk ersättning för den ekonomiska och ideella skada som har förorsakats klagandena i målet vid den nationella domstolen.

42 Hänvisningen till behörighetsreglerna i artikel 5.3 och 5.4 i Brysselkonventionen är vidare irrelevant. Frågan huruvida konventionen är tillämplig på tvisten i målet vid den nationella domstolen skall nämligen av logiska skäl behandlas först, och om svaret på denna fråga är nekande, såsom i det aktuella fallet, saknas det anledning för den domstol där talan är anhängig att pröva några materiella bestämmelser i konventionen.

43 Slutligen har frågan huruvida de handlingar som utgör utövande av offentligrättsliga befogenheter, och som utgör grunden för talan i målet vid den nationella domstolen, är rättsstridiga eller inte betydelse för handlingarnas art, men inte för frågan till vilket område de är hänförliga. Eftersom det aktuella området inte omfattas av Brysselkonventionens tillämpningsområde kan inte handlingarnas eventuella rättsstridighet föranleda någon annan tolkning.

44 Den ståndpunkt som klagandena i målet vid den nationella domstolen har intagit i detta avseende skulle dessutom, om den godtogs, medföra att frågor i sak skulle prövas innan det säkert fastslagits huruvida Brysselkonventionen alls är tillämplig. Sådana svårigheter skulle vara klart oförenliga med systematiken i och syftet med konventionen, som — såsom framgår av ingressen och av Jenardrapporten om Brysselkonventionen (EGT C 59, 1979, s. 1) — vilar på konventionsstaternas ömsesidiga förtroende för varandras rättssystem och domstolar och syftar till att garantera rättssäkerheten genom att tillhandahålla enhetliga bestämmelser avseende behörighetsregler på privaträttens område samt förenkla formaliteterna med avseende på erkännande och verkställighet av domar från konventionsstaterna.

45 Vad gäller området för samarbete mellan domstolar på privaträttens område, anges i övrigt på samma sätt i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (EUT L 143, s. 15) att förordningen är tillämplig "på privaträttens område". I samma artikel preciseras närmare att "[d]en omfattar ... inte ... statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens

myndighet ('acta iure imperii')" utan att någon skillnad härvid görs beroende på om handlingen eller underlåtenheten är rättsstridig eller inte. Detsamma gäller artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande (EUT L 399, s. 1).

46 Av vad som anförts följer att den första tolkningsfrågan skall besvaras så att artikel 1 första stycket första meningen i Brysselkonventionen skall tolkas så att begreppet privaträttens område i den mening som avses i nämnda bestämmelse inte omfattar en talan vid domstol som fysiska personer i en konventionsstat har väckt mot en annan konventionsstat när talan avser ersättning för skador som förorsakats rättsinnehavare till offer för handlingar som väpnade styrkor utfört inom ramen för krigsoperationer på den förstnämnda konventionsstatens territorium.

Den andra frågan

47 Mot bakgrund av svaret på den första frågan saknas det skäl att besvara den andra frågan.

Rättegångskostnader

48 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 1 första stycket första meningen i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess lydelse enligt konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands tillträde, enligt konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde och enligt konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde, skall tolkas så att begreppet privaträttens område i den mening som avses i nämnda bestämmelse inte omfattar en talan vid domstol som fysiska personer i en konventionsstat har väckt mot en annan konventionsstat när talan avser ersättning för skador som förorsakats rättsinnehavare till offer för handlingar som väpnade styrkor utfört inom ramen för krigsoperationer på den förstnämnda konventionsstatens territorium.

Underskrifter